

Sygn. akt VIII C 1408/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 września 2019 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Bielecka-Gąszcz

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Zuchora

po rozpoznaniu w dniu 27 sierpnia 2019 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa W. M.

przeciwko G. B.

o zapłatę 3.1679,11 zł

na skutek zarzutów pozwanego od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym

uchyla w całości nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany w dniu 9 kwietnia 2018 roku przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi w sprawie o sygn. VIII Nc 3092/18 i oddala powództwo w całości.

Sygn. akt VIII C 1408/18

UZASADNIENIE

W dniu 12 marca 2018 roku powód W. M. wytoczył przeciwko pozwanemu G. B. powództwo o zapłatę kwoty 3.179,11 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 sierpnia 2015 roku do dnia zapłaty, wnosząc o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym na podstawie weksla, a także o zasądzenie zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu powód podniósł, że pozwany wystawił weksel własny. W dniu 20 marca 2017 roku dłużnik został wezwany do zapłaty, któremu to obowiązki jednak uchybił. **(pozew k. 3-4v)**

W dniu 9 kwietnia 2018 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi wydał przeciwko pozwanemu nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym (VIII Nc 3092/18). Zarzuty od powyższego nakazu zapłaty wywiódł pozwany, zaskarżając go w całości i wnosząc o oddalenie powództwa w całości. Pozwany wyjaśnił, że w dniu 2 sierpnia 2005 roku zawarł umowę dotyczącą zakupu na raty kanapy o wartości 920 zł. Raty miały być spłacane do rąk powoda. Na zabezpieczenie spłaty został wystawiony weksel in blanco, który stanowi podstawę roszczenia w przedmiotowej sprawie. Pod wekslem tym wpisał wyłącznie swoje dane oraz złożył podpis. W ocenie pozwanego powód wypełnił sporny weksel niezgodnie z porozumieniem, albowiem już po upływie terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego. **(nakaz zapłaty k. 16, zarzuty k. 19-25)**

W toku dalszego postępowania strony podtrzymały stanowiska w sprawie. Powód uzupełniająco wyjaśnił, iż to on wypełnił treść weksla datą i kwotą, a następnie pod tak wypełnionym wekslem pozwany złożył swój podpis oraz uzupełnił swoje dane osobowe. Pozwany wskazywał natomiast, że weksel uzupełnił w dacie oznaczonej na jego odwrocie. **(pismo procesowego k. 32-34, protokół rozprawy k. 42)**

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 2 sierpnia 1995 roku pozwany G. B. wręczył powodowi weksel in blanco. Pod wekslem pozwany wpisał swoje dane osobowe, adresowe, serię i numer dowodu osobistego oraz złożył własnoręczny podpis.

Weksel, o którym mowa wyżej, w pozostałym zakresie uzupełnił powód. **(weksel k. 5-5v, okoliczności bezsporne)**

Pismem z dnia 20 marca 2017 roku powód wezwał pozwanego do wykupu w terminie 3 dni weksla własnego wystawionego w dniu 10 sierpnia 2014 roku na kwotę 3.179,11 zł. **(wezwanie k. 6, wydruk z książki nadawczej k. 6v)**

Do dnia wyrokowania pozwany nie uregulował zadłużenia dochodzonego przedmiotowym powództwem. **(okoliczność bezsporna)**

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo nie było zasadne i nie zasługiwało na uwzględnienie, z uwagi na przedawnienie dochodzonych roszczeń.

Z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu (art. 117 § 1 k.c.). Zgodnie z art. 117 § 2 k.c., po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba, że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia.

W przedmiotowej sprawie powód wywodził swoje roszczenie z weksla, przy czym twierdził, że weksel ten został wręczony jako zupełny. Pozwany zaprzeczał powyższemu twierdzeniu wywodząc, iż wręczył powodowi weksel in blanco w treści którego wyłącznie uzupełnił swoje dane osobowe oraz go podpisał. Wskazywał także, że weksel ten stanowił zabezpieczenie umowy z dnia 2 sierpnia 1995 roku i wtedy też został przez niego uzupełniony w w/w zakresie. W ocenie Sądu twierdzenia pozwanego uznać należy za odpowiadające prawdzie. Zaznaczenia wymaga, że na odwrocie weksla, pod znakami opłaty skarbowej została wpisana data 2 sierpnia 1995 roku, co samo w sobie obala argumentację powoda, iż weksel został wystawiony dopiero w dniu 10 sierpnia 2014 roku. Brak jest bowiem racjonalnych podstaw do przyjęcia, że wierzyciel dla zabezpieczenia swojego roszczenia posłużyłby się wekslem opłaconym i datowanym blisko 20 lat przed powstaniem tegoż zobowiązania. W świetle zasad doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania nie sposób również przyjąć, iż pozwany wpisałby pod wekslem swoje nieaktualne dane adresowe oraz nr i serię nieważnego dowodu osobistego, zaś powód danych tych by nie zweryfikował i weksel przyjął (od 2008 roku pozwany posiadał dowód osobisty o innej serii i numerze niż wskazany na wekslu, ważny do 30 czerwca 2018 roku, zatem weksel musiał zostać wystawiony przed 2008 rokiem). W świetle poczynionych rozważań Sąd uznał, że pozwany wręczył wierzycielowi weksel in blanco. Zgodnie zaś z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, treścią upoważnienia do uzupełnienia weksla in blanco jest objęte jedynie uzupełnienie weksla przed upływem terminu przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu. Także w sytuacjach, w których zastrzeżono, iż wręczony weksel in blanco może być uzupełniony w każdym czasie, chodzi jedynie o dowolną chwilę przed upływem terminu przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu. W konsekwencji, osoba, która złożyła podpis na wekslu in blanco - w razie uzupełnienia tego weksla niezgodnie z upoważnieniem po upływie terminu przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu - może powoływać się, że nie jest zobowiązana wekslowo – art. 10 ustawy Prawo wekslowe. (por. m.in. wyrok SN z dnia 16 grudnia 2015 roku, IV CSK 131/15, L.; wyrok SN z dnia 11 sierpnia 2010 roku, I CSK 616/09, LEX; wyrok SN z dnia 5 marca 2010 roku, IV CSK 382/09, LEX; wyrok SN z dnia 14 lutego 2008 roku, II CSK 522/07, LEX; wyrok SN z dnia 19 listopada 2004 roku, V CK 228/04, OSP 2005/11/130; wyrok SN z dnia 14 października 1971 roku, II CR 277/71, OSP 1972/7-8/139). Uzasadniając powyższe stanowisko Sąd Najwyższy wskazał w szczególności, że taka interpretacja odpowiada najbardziej sensownej dla wręczającego weksel in blanco interpretacji zwrotów mówiących o możliwości wypełnienia go w każdym czasie i opatrzenia datą płatności według swego uznania. Jako dodatkowy argument, który przemawia przeciwko uznaniu, że przy tej treści

deklaracji wekslowej wierzyciel byłby upoważniony do uzupełnienia weksla w każdym czasie bez jakichkolwiek ograniczeń, wskazuje się na treść art. 120 § 1 zdania drugiego i art. 365¹k.c. Wyjaśnił także, że odmienne stanowisko prowadziłoby do nieusprawiedliwionej dodatkowej ochrony roszczeń przedawnionych i praktycznie nieograniczonej w czasie odpowiedzialności poręczyciela wekslowego. Trudno wobec tego uznać, iż taki był zgodny zamiar stron zobowiązania wekslowego a to jest decydujące przy wykładni deklaracji wekslowej. Przytoczone stanowisko znalazło aprobatę w piśmiennictwie (por. m.in. M. Czarnecki, L. Bagińska, Prawo wekslowe. Komentarz [w:] Prawo wekslowe i czekowe. Komentarz. Wyd. 7, Warszawa 2018) oraz orzecznictwie sądów powszechnych. I tak przykładowo Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 4 lipca 2014 roku (I ACa 21/14, L.) uznał, że „na podstawie art. 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku Prawa wekslowego można powoływać się na niezgodność uzupełnienia blankietu weksla z otrzymanym upoważnieniem, polegającą na dokonaniu tego uzupełnienia już po przedawnieniu się zabezpieczonego roszczenia wynikłego ze stosunku podstawowego. W sytuacji, gdy podstawą dochodzonego roszczenia jest weksel, mający wcześniej postać weksla in blanco, to niezależnie od rozważenia okoliczności dotyczącej tego, czy roszczenie wekslowe nie uległo przedawnieniu w terminie wynikającym z art. 70 powołanej wyżej ustawy Prawa wekslowego, sąd rozpoznający nie jest zwolniony od obowiązku rozważenia, czy weksel został wypełniony zgodnie z umową, a w szczególności, czy w chwili jego uzupełnienia istniało nieprzedawnione roszczenie podlegające zabezpieczeniu”. (zob. także wyrok SA w Białymstoku z dnia 9 czerwca 2017 roku, I ACa 35/17, L.; wyrok SA w Lublinie z dnia 29 października 2013 roku, I Aca 418/13, L.).

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie, z przyczyn, które zostały omówione wyżej, nie budzi wątpliwości, że pozwany wykazał, iż przedłożony do akt weksel został wypełniony niezgodnie z porozumieniem, co implikuje konstatację, iż zobowiązanie wekslowe nie powstało. Skoro tak, to kwestię przedawnienia roszczenia powoda oceniać należy w oparciu o przepisy ogólne, co prowadzi do wniosku, że roszczenie to uległo przedawnieniu. Wprawdzie w sprawie nie została wykazana data wymagalności roszczenia, to jednocześnie za niesporne uznać należy, że wobec daty powstania zobowiązania pozwanego (2 sierpnia 1995 roku) oraz jego charakteru (zakup kanapy na raty), w dniu wytoczenia powództwa (12 marca 2018 roku) uległo ono przedawnieniu nawet przy przyjęciu, iż w sprawie znajdował zastosowanie 10-letni termin przedawnienia. W tym miejscu podkreślić należy, że okoliczności faktyczne, wskazujące na termin wymagalności roszczenia, zwłaszcza wobec podniesionego zarzutu przedawnienia winien wykazać powód, jeżeli w jego ocenie zarzut ten byłby niezasadny. Powód winien załączyć do pozwu, bądź do dalszych pism procesowych odpowiednie dokumenty, w świetle których Sąd mógłby ustalić precyzyjnie termin wymagalności zadłużenia pozwanego i ocenić podniesiony zarzut przedawnienia, jeżeli powód chciałby wywodzić korzystne dla siebie skutki prawne z twierdzenia, że roszczenie nie uległo przedawnieniu. Powód nie uczynił jednak zadość powyższemu, w związku z tym, biorąc pod uwagę dokumenty znajdujące się w aktach sprawy, należało uznać, że roszczenie uległo przedawnieniu. Sąd zobligowany był bowiem do oceny podniesionego zarzutu w świetle dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy.

W świetle przepisów regulujących przerwanie i zawieszenie biegu terminu przedawnienia, stwierdzić należy, że nie doszło do przerwania ani zawieszenia tego terminu w stosunku do strony powodowej – powód nie wykazał, aby takie przerwanie lub zawieszenie miało miejsce. W przedmiotowej sprawie, powód nie wykazał także, aby pozwany zrzekł się korzystania z zarzutu przedawnienia. Nie sposób również uznać by względy słuszności wymagały nieuwzględnienia w przedmiotowej sprawie upływu terminu przedawnienia, zgodnie z art. 117¹ § 1 i 2 k.c. W sprawie nie stwierdzono, aby zachodziły jakiegokolwiek wyjątkowe okoliczności, które spowodowały niedochodzenie roszczenia przez uprawnionego, w tym nie stwierdzono by miał na to jakikolwiek wpływ sam zobowiązany.

Mając powyższe na uwadze Sąd oddalił powództwo w całości.